

Jaarverslag 2014

Februari 2015

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
1. Inleiding	7
2. Wat wilden we bereiken?	9
2.1 Onderzoek	9
2.2 Rekenschap.....	9
3. Wat hebben we gedaan?	11
3.1 Onderzoek	11
3.2 Bekendheid van de rekenkamercommissie	14
3.3 Overige activiteiten	14
4. Wat heeft dat gekost?	17
4.1 Totale baten 2014	17
4.2 Totale kosten per kostensoort	18
4.3 Kosten per gemeente	19
4.4 Overschrijding of onderschrijding per gemeente over 2014	21
4.5 Voorziening.....	22
Bijlage 1 Nevenactiviteiten leden rekenkamercommissie	23

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2014 van de rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand. In dit verslag geven wij u een beeld van onze activiteiten in 2014 en de kosten en baten die hieraan verbonden zijn.

In 2014 werkte de rekenkamercommissie voor het eerst voor negen gemeenten: Barneveld, Bunnik, Bunschoten, Leusden, Nijkerk, Renswoude, Scherpenzeel, Woudenberg en Zeewolde. Per 1 januari 2014 is de gemeente Bunschoten aangesloten bij het samenwerkingsverband, nadat de raden van de andere acht gemeenten in 2013 instemden met de toetreding van Bunschoten. In 2013 hebben de raden van deze acht gemeenten ook besloten om de samenwerking vanaf 1 januari 2014 voort te zetten. Graag wil ik namens de rekenkamercommissie de gemeenteraden bedanken voor het in ons gestelde vertrouwen.

In de nieuwe samenwerkingsovereenkomst is uitgegaan van een bezuiniging van 10% op de bijdrage per inwoner. In 2014 hebben wij daarom – nog meer dan voorheen – geprobeerd efficiënt om te gaan met de benodigde tijd voor overheadactiviteiten om uiteindelijk zo veel mogelijk tijd te kunnen besteden aan onderzoek. Dit betekent dat we in 2014 bijvoorbeeld geen begrotingsraden meer bezocht hebben, niet naar de kring van secretarissen van de NVRR zijn geweest en niet twee maar één nieuwsbrief uitgebracht hebben. Ook zijn wij nog meer gaan letten op de wenselijkheid en de vorm van een onderzoek. Vooral bij de kleinere gemeenten kijken wij bijvoorbeeld kritisch of een doorwerkingsonderzoek echt meer toegevoegde waarde heeft dan een nieuw onderzoek. Ook houden wij het verslag van doorwerkingsonderzoeken zo klein mogelijk.

Het afgelopen jaar heeft de rekenkamercommissie volgens haar jaarplan en na afstemming met een afvaardiging van de gemeenteraden onderzoek uitgevoerd in de negen gemeenten. Met de onderzoeken ondersteunen we de raad bij zijn controlerende en kaderstellende rol.

Wij hebben onze rol als onafhankelijk adviesorgaan van de raden ook in 2014 met veel plezier vervuld en wij danken de raden, colleges en ambtelijke organisaties voor de medewerking aan onze onderzoeken.

Met vriendelijke groet,

Drs. J.P.P. van Dort
Voorzitter Rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand

1. Inleiding

De onafhankelijke rekenkamercommissie heeft ten doel de gemeenteraad te ondersteunen bij zijn kaderstellende en controlerende rol. Hiertoe voert de rekenkamercommissie onderzoek uit naar het gemeentelijk beleid en formuleert zij waar mogelijk aanbevelingen voor de toekomst.

De rekenkamercommissie kan gemeentelijk beleid op drie onderdelen toetsen (art.182 Gemeentewet):

- a. Rechtmatigheid: voldoet de uitvoering aan de wettelijke kaders en regelgeving?
- b. Doeltreffendheid: zijn de beoogde doelen van het beleid ook daadwerkelijk behaald?
- c. Doelmatigheid: zijn de nagestreefde beleidsdoelen tegen zo gering mogelijke inzet van middelen bereikt?

Met ingang van 1 september 2008 is de rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand haar werkzaamheden gestart. Deze rekenkamercommissie is de opvolger van de drie afzonderlijke rekenkamercommissies Barneveld/Leusden/Zeewolde, Renswoude/Scherpenzeel/ Woudenberg en Nijkerk. In 2009 is de gemeente Bunnik aangesloten en vanaf 1 januari 2014 de gemeente Bunschoten. De inmiddels negen raden hebben een nieuwe samenwerkingsovereenkomst getekend die per 1 januari 2014 ingegaan is. De samenwerkingsovereenkomst geldt voor een periode van zes jaar.

De rekenkamercommissie bestaat uit een externe voorzitter en vier externe leden. De commissie wordt ondersteund door twee parttime ambtelijk secretarissen/onderzoekers (elk 21 of 22 uur per week). Per 1 januari 2014 heeft de rekenkamercommissie afscheid genomen van rekenkamerlid Dirk Jans. In de zomer en het najaar van 2014 hebben de raden van de negen gemeenten Michel Visser benoemd als zijn vervanger. Ook zijn de overige leden en de voorzitter van de rekenkamercommissie in 2014 herbenoemd voor een periode van zes jaar. Om een tijds vernieuwing van de voorzitter en de leden te waarborgen, is een aftreedrooster opgesteld.

De officiële beëdiging van alle leden en de voorzitter heeft plaatsgevonden in de gemeenteraad van Barneveld in januari 2015. Dit is conform de verordening van de rekenkamercommissie van 2014. Hierin is vastgelegd *“dat de eed of verklaring en belofte in handen van de voorzitter van de gemeenteraad van Barneveld wordt afgelegd¹”*.

Zie de volgende pagina voor de samenstelling van de rekenkamercommissie.

¹ Artikel 4, Verordening rekenkamercommissie 2014

Samenstelling van de rekenkamercommissie

De heer drs. *Jan van Dort cmc (voorzitter)* is organisatieadviseur en interim-manager. Ook heeft hij een zeer brede ervaring als bestuurder en als commissaris dan wel lid van de raad van toezicht van diverse maatschappelijke organisaties.

De heer drs. *Ron Kamphues (lid)* is adviseur op het gebied van financiën, management en organisatie en werkt in diverse gemeenten mee aan rekenkameronderzoek en ondersteunt gemeenten, bedrijven en instellingen onder meer bij het verbeteren van hun bedrijfsvoering en bedrijfsontwikkeling.

De heer dr. *Joost Scheltinga (lid)* heeft zowel ervaring in het bedrijfsleven, als bij de overheid, als in de universitaire onderzoeksweld. Hij is werkzaam bij de Stichting Bodemsanering NS en lid van de gemeenteraad van de gemeente Utrechtse Heuvelrug.

Mevrouw ir. *Ine van de Vlierd EMFC RC (lid)* is na een studie Technische Bedrijfskunde en een postdoctorale opleiding tot Controller werkzaam als beleidscontroller bij een gemeente. Ze is tevens lid van de rekenkamercommissie van de Utrechtse Heuvelrug.

De heer drs. *Michel Visser (lid)* is directeur Maatschappelijke Ontwikkeling (wnd) bij een gemeente. Daarvoor vervulde hij diverse functies bij het ministerie van BZK.

Mevrouw drs. *Bea Meijboom* werkt sinds 1 oktober 2008 als **secretaris/onderzoeker** bij de rekenkamercommissie. Zij is bestuurskundige en heeft op verschillende beleidsterreinen ruime werkervaring opgedaan bij de gemeente Utrecht, de gemeente Vleuten-De Meern en een commercieel adviesbureau.

Mevrouw ir. *Ingrid Spoor* werkt sinds 1 november 2011 als **secretaris/onderzoeker** bij de rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand. Daarvoor heeft zij in de gemeente Veenendaal gewerkt als secretaris van de rekenkamercommissie. Ook is zij werkzaam geweest als planning en controlmedewerker bij Wageningen UR.

2. Wat wilden we bereiken?

2.1 Onderzoek

De rekenkamercommissie heeft ten doel de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad te ondersteunen met de resultaten van haar onderzoeken. Zij toetst het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur ten aanzien van een geselecteerd beleidsterrein op rechtmatigheid, doeltreffendheid en/of doelmatigheid.

De rekenkamercommissie wil met haar rapporten leer- en verbeterprocessen stimuleren, zodat de gemeenten effectiever en efficiënter kunnen werken. Hiertoe doet zij aanbevelingen aan de gemeenteraad. Om het draagvlak te vergroten treedt de rekenkamercommissie tussentijds in overleg met (een delegatie vanuit) de gemeenteraden over onderzoeksonderwerpen, de daaruit voortvloeiende onderzoeksvoorstellen en over de voortgang van het onderzoek. In de meeste gemeenten is inmiddels een auditcommissie, afstemmingsoverleg of begeleidingscommissie.

Ook lichten de voorzitter en de onderzoekskoördinator de onderzoeksrapporten met de conclusies en aanbevelingen toe bij de behandeling in de raadscommissie. Twee tot drie jaar na het uitbrengen van het onderzoeksrapport kijkt de rekenkamercommissie vervolgens wat er gebeurd is met de aanbevelingen die de raad overgenomen heeft. Zo'n doorwerkingsonderzoek doen wij enerzijds om voor de gemeenteraad de implementatie van de aanbevelingen te bewaken en anderzijds om de effectiviteit van de eigen aanbevelingen te meten. In overleg met een afvaardiging van de raden kan de rekenkamercommissie soms ook besluiten om een bepaald doorwerkingsonderzoek niet te doen als men van mening is dat het zinvoller is om het beschikbare budget voor onderzoek te gebruiken om een nieuw onderzoek te starten.

2.2 Rekenschap

De rekenkamercommissie draagt bij aan het afleggen van verantwoording (rekenschap) van het gemeentebestuur aan de burgers. Deze verantwoording legt ze af door:

- *het publiceren van verantwoordingsinformatie* in de vorm van onderzoeksrapporten. Deze rapporten zijn opgesteld voor de gemeenteraden en zijn openbaar en toegankelijk voor zowel de gemeenteraden als voor de burgers en organisaties. Met haar onderzoeksrapporten wil de rekenkamercommissie het publieke debat in de gemeenten stimuleren en wil zij hieraan bijdragen;
- *bekendheid te geven aan haar bestaan, werkwijze, activiteiten en producten*, zoals onderzoeksrapporten, nieuwsbrieven en persberichten. De communicatie van de rekenkamercommissie richt zich hierbij zowel op de gemeentelijke instanties (de gemeenteraden, de colleges en ambtelijke organisaties) als de burgers en organisaties uit de betrokken gemeenten.

In hoofdstuk 3 staat beschreven hoe dit in 2014 tot uitvoering is gebracht.

3. Wat hebben we gedaan?

3.1 Onderzoek

In 2014 heeft de rekenkamercommissie - overeenkomstig haar jaarplan - diverse (voor)onderzoeken en doorwerkingsonderzoeken uitgevoerd.

Onderzoeken

Een groot aantal onderzoeken is in 2014 afgerond. De onderzoeksrapporten van de afgeronde onderzoeken zijn aangeboden aan de betreffende gemeenteraden en zijn gepubliceerd op de website www.rkvalleienveluwerand.nl. Ook zijn diverse onderzoeken in 2014 gestart, maar nog niet afgerond. Deze onderzoeken worden in 2015 voortgezet.

Doorwerkingsonderzoeken

In 2014 heeft de rekenkamercommissie ook diverse doorwerkingsonderzoeken gedaan. Tijdens een doorwerkingsonderzoek kijkt de rekenkamercommissie wat er twee tot drie jaar na het uitbrengen van het onderzoeksrapport is gebeurd met de aanbevelingen die de raad heeft overgenomen.

Onderzoek 2014	
Afgeronde onderzoeken in 2014	Gemeenten
Decentralisatie rijkstaken In 2013 en begin 2014 heeft de rekenkamercommissie op verzoek van de auditcommissie van Nijkerk de ontwikkelingen gevolgd op het terrein van de drie decentralisatie in het sociale domein. De rekenkamercommissie heeft de raad drie brieven gestuurd en hierin advies gegeven m.b.t. de kaderstellende en controlerende rol van de raad. De werkzaamheden zijn begin 2014 in overleg met de auditcommissie beëindigd.	Nijkerk
Doorwerking interactief beleid In 2010 heeft de rekenkamercommissie onderzoek gedaan naar het interactieve beleid van Barneveld. In 2010 hebben wij naar aanleiding van het onderzoek 14 aanbevelingen geformuleerd. In 2014 is het doorwerkingsonderzoek uitgevoerd. In december 2014 is de raad via een brief geïnformeerd over de uitkomsten van het doorwerkingsonderzoek.	Barneveld
Doorwerking jeugdbeleid In 2011 is in Nijkerk onderzoek gedaan naar de integraliteit van het jeugdbeleid. In 2013 is gestart met het doorwerkingsonderzoek en in 2014 is het onderzoek afgerond. In mei 2014 is de raad via een brief geïnformeerd over de uitkomsten van het doorwerkingsonderzoek.	Nijkerk
WWB Op verzoek van de auditcommissie van Barneveld heeft de rekenkamercommissie een vooronderzoek gedaan naar de Wet Werk en Bijstand (WWB). Dit vooronderzoek heeft geresulteerd in een notitie voor de gemeenteraad waarin de rekenkamercommissie antwoord geeft op vragen vanuit de auditcommissie betreffende de uitvoering en de effectiviteit van het beleid. De notitie is in april 2014 eerst aangeboden aan de auditcommissie en vervolgens aan de hele raad.	Barneveld

<p>Handhaving en legalisering Op verzoek van de auditcommissie van Barneveld is in 2013 en 2014 onderzoek gedaan naar handhaving en legalisering in Barneveld. Het onderzoeksrapport is in juli 2014 aangeboden aan de gemeenteraad.</p>	Barneveld
<p>Interactief beleid Het onderzoek naar interactief beleid in Leusden is in 2013 en 2014 uitgevoerd op verzoek van het afstemmingsoverleg van de gemeenteraad. Het onderzoeksrapport is in augustus 2014 aangeboden aan de gemeenteraad.</p>	Leusden
<p>Handhaving en legalisering Op verzoek van de auditcommissie van Bunnik heeft de rekenkamercommissie in 2014 – in navolging van Barneveld – onderzoek gedaan naar handhaving en legalisering. Het onderzoeksrapport is in november 2014 aangeboden aan de gemeenteraad.</p>	Bunnik
<p>Doorwerking beleid voor mensen met een lichamelijke beperking In 2011 en 2012 heeft de rekenkamercommissie een onderzoek gedaan naar het beleid voor mensen met een lichamelijke beperking in de gemeente Renswoude. In 2014 heeft de rekenkamercommissie het doorwerkingsonderzoek uitgevoerd. In december 2014 is de raad via een brief geïnformeerd over de bevindingen van dit doorwerkingsonderzoek.</p>	Renswoude
Lopende onderzoeken (afronding in 2015)	
<p>Plan Zuiderzee Op verzoek van de raad van Bunschoten is de rekenkamercommissie in 2014 gestart met een onderzoek naar het plan Zuiderzee. In 2014 is de onderzoeksopzet opgesteld in overleg met de begeleidingscommissie rekenkamercommissie vanuit de gemeenteraad. Ook is in 2014 de documentenstudie gedaan en is gestart met de rapportage. Half december 2014 is de tussenrapportage met de bevindingen besproken met de begeleidingscommissie. In februari 2015 vinden aanvullend de interviews plaats. Daarna zal het onderzoek afgerond worden.</p>	Bunschoten
<p>Regionale samenwerking Op verzoek van de auditcommissie van Nijkerk is de rekenkamercommissie in de tweede helft van 2014 gestart met een onderzoek naar regionale samenwerking. Een vergelijkbaar onderzoek heeft de rekenkamercommissie in 2012-2013 in de gemeenten Bunnik, Leusden, Scherpenzeel, Woudenberg en Zeewolde uitgevoerd. De documentenstudie is uitgevoerd en de interviews hebben eind 2014 plaatsgevonden. De rapportage wordt in de eerste helft van 2015 afgerond.</p>	Nijkerk
<p>Digitale dienstverlening Op verzoek van de auditcommissie van Barneveld is de rekenkamercommissie in 2014 gestart met een onderzoek naar de digitale dienstverlening. De rekenkamercommissie is eind 2014 gestart met een documentenstudie en zal het onderzoek in de loop van 2015 afronden.</p>	Barneveld
<p>Decentralisaties in het sociale domein De raad van Barneveld heeft de rekenkamercommissie medio 2014 verzocht om de raad te ondersteunen bij het verkrijgen van inzicht in de effecten van de drie decentralisaties. In afstemming met de auditcommissie is in de tweede helft van 2014 gekeken hoe de rekenkamercommissie deze ondersteuning kan bieden en heeft de rekenkamercommissie een plan van aanpak opgesteld. In samenwerking met de ambtelijke organisatie en de adviesraad sociaal domein wordt dit plan in 2015 uitgewerkt en uitgevoerd. Medio 2015 worden de eerste resultaten verwacht.</p>	Barneveld

Gestarte onderzoeken eind 2014 (onderzoek in 2015)	
<p>Doorwerking grondbeleid De voorbereidingen van dit onderzoek zijn eind 2014 gestart. Het onderzoek wordt in 2015 uitgevoerd.</p>	Leusden
<p>Doorwerking grondbeleid De voorbereidingen van dit onderzoek zijn eind 2014 gestart. Het onderzoek wordt in 2015 uitgevoerd.</p>	Nijkerk
<p>Doorwerking armoedebeleid De voorbereidingen van dit onderzoek zijn eind 2014 gestart. Het onderzoek wordt in 2015 uitgevoerd.</p>	Nijkerk
<p>Digitale dienstverlening Volgens het jaarplan 2014 zou de rekenkamercommissie eind 2014 starten met (de voorbereidingen) van een nieuw onderzoek in Leusden. Eind 2014 is de rekenkamercommissie op verzoek van een meerderheid vanuit het afstemmingsoverleg van de gemeenteraad gestart met de voorbereidingen van een onderzoek naar digitale dienstverlening (in navolging van Barneveld). Begin 2015 bleek dat de timing van een onderzoek naar digitale dienstverlening in 2015 niet handig is². Voor Leusden zal daarom een nieuw onderwerp voor 2015 gekozen moeten worden.</p>	Leusden
<p>Onderzoek digitale dienstverlening Volgens het jaarplan 2014 zou de rekenkamercommissie eind 2014 starten met (de voorbereidingen) van een nieuw onderzoek in Zeewolde. In het najaar van 2014 zijn hiertoe onderwerpen geïnteriseerd bij de gemeenteraad³. Zoals het er nu uitziet zullen wij in 2015 een onderzoek doen naar digitale dienstverlening. Op 19 maart 2015 heeft de rekenkamercommissie overleg met een afvaardiging van de raad over de richting van het onderzoek. De rekenkamercommissie heeft hiervoor een memo aangeleverd. Daarna zal het onderzoek starten.</p>	Zeewolde

² De rekenkamercommissie heeft eind 2014/begin 2015 een onderzoeksopzet opgesteld en afgestemd met de gemeentelijke organisatie. Eind januari 2015 werd de onderzoeksopzet besproken in het afstemmingsoverleg van de gemeenteraad. Toen bleek dat de timing van het onderzoek toch niet handig is, aangezien de digitale dienstverlening van Leusden op dit moment erg in ontwikkeling is en de website in 2015 helemaal aangepast zal worden. De rekenkamercommissie heeft daarom besloten het onderzoek voorlopig niet te starten.

³ In september 2014 heeft de rekenkamercommissie input gevraagd voor onderzoeksonderwerpen aan de gemeenteraad. Omdat hier geen onderwerp uitkwam wat raadsbreed gedragen werd, heeft de rekenkamercommissie voorgesteld een onderzoek te doen naar digitale dienstverlening (in navolging van Barneveld). Op 27 november 2014 heeft de rekenkamer een memo naar het presidium van Zeewolde gestuurd over een onderzoek naar digitale dienstverlening. Het memo benoemt mogelijke insteken voor een dergelijk onderzoek. Naar aanleiding hiervan heeft het presidium aangegeven positief te staan tegenover dit onderwerp.

3.2 Bekendheid van de rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie wil aan zichzelf en haar activiteiten bekendheid geven bij de gemeenteraden, de gemeentelijke organisaties, maatschappelijke organisaties in de gemeenten en natuurlijk de inwoners. In 2014 hebben we de publiciteit gezocht door:

- het opstellen van persberichten voor de lokale media bij aanvang van een onderzoek en bij het openbaar maken van een rapport;
- het versturen van een nieuwsbrief (in september) aan de raden, colleges en gemeentelijke organisaties om hen te informeren over het onderzoek bij de andere gemeenten en over de voortgang van de werkzaamheden;
- het plaatsen van de onderzoeksrapporten, persberichten en nieuwsbrieven op de website www.rkvalleienveluwerand.nl. Uiteraard sturen wij de onderzoeksrapporten zodra ze gereed zijn ook naar de betreffende gemeenteraden, colleges en andere betrokkenen.

3.3 Overige activiteiten

Vergaderingen rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie heeft in 2014 vier keer vergaderd. Deze vergaderingen gaan voornamelijk over de onderzoeken die plaatsvinden. Ook de onderwerpenkeuze per gemeente vindt plaats tijdens die vergaderingen.

Vergaderingen en overleg bij de negen gemeenten

In 2014 zijn de leden van de rekenkamercommissie aanwezig geweest bij de diverse afstemmingsoverleggen en auditcommissies van de gemeenten. Ook bij de behandeling van de onderzoeksrapporten in de raadscommissies zijn vanuit de rekenkamercommissie vrijwel altijd de voorzitter, één van de leden (de onderzoekscoördinator) en één secretaris/onderzoeker aanwezig geweest.

Volgen landelijke ontwikkelingen

De secretarissen, de voorzitter en de leden volgen landelijke ontwikkelingen op het gebied van rekenkamer(onderzoek), o.a. via literatuur en internet. De secretarissen onderhouden daarnaast collegiale contacten met andere rekenkamercommissies om ervaringen uit te wisselen en relevante ontwikkelingen te volgen.

Evaluatie van onderzoek

Om de kwaliteit van de rekenkamercommissie te waarborgen voert de rekenkamercommissie evaluaties uit:

- Na elk onderzoek vraagt de rekenkamercommissie de gemeente om een evaluatieformulier in te vullen. Tevens vult het onderzoeksteam van de rekenkamercommissie een evaluatieformulier in. Verbeterpunten naar aanleiding hiervan verwerken de secretarissen in het onderzoeksprotocol van de rekenkamercommissie en/of in de checklist onderzoek (werkdocument van de secretarissen).
- Twee tot drie jaar na het uitbrengen van een onderzoeksrapport doet de rekenkamercommissie in principe een doorwerkingsonderzoek, mede om de effectiviteit van de eigen aanbevelingen te meten.

Inventariseren onderzoeksonderwerpen

Hoewel de rekenkamercommissie onafhankelijk is, staat zij open voor verzoeken vanuit de raden. Voordat wij een onderzoek starten is er altijd overleg met een delegatie vanuit de raad om te vragen of er suggesties zijn voor onderzoeksonderwerpen en de richting van het onderzoek. Als een onderwerp raadsbreed gedragen wordt, zal de rekenkamercommissie vrijwel altijd besluiten om dit onderwerp te onderzoeken. Mocht er geen raadsbreed gedragen onderwerp zijn, dan zal de rekenkamercommissie zelf een onderwerp kiezen.

Zoals ook al blijkt uit paragraaf 3.1 zijn in 2014 in de gemeenten Barneveld, Bunnik, Bunschoten, Leusden en Nijkerk onderzoeken uitgevoerd op verzoek van (een delegatie vanuit) de raad. In Zeewolde zijn wel onderwerpen geïnteriseerd, maar daar zijn geen raadsbrede onderwerpen uitgekomen.

In 2014 zijn geen onderwerpen geïnteriseerd bij de raden van de gemeenten Renswoude, Scherpenzeel en Woudenberg. Voor deze gemeente was voor 2014 onvoldoende budget beschikbaar voor de start van nieuw onderzoek (naast de geplande doorwerkingstrajecten). Zie paragraaf 4.4 en paragraaf 4.5 voor een toelichting op de budgetten per gemeente.

WOB verzoek

In september 2014 kreeg de rekenkamercommissie via de gemeenten Bunnik, Barneveld en Leusden een WOB verzoek met specifieke vragen over de inzet van de rekenkamercommissie voor deze gemeenten, de samenstelling, de werkwijze en de uitvoering van onderzoeken. De rekenkamercommissie heeft in overleg met de griffiers en de juridische afdelingen van deze gemeenten het WOB-verzoek tijdig beantwoord.

Sollicitatieprocedure nieuw lid rekenkamercommissie

In de periode van februari t/m juni 2014 is de rekenkamercommissie betrokken geweest bij de sollicitatieprocedure voor een nieuw lid. Na intensief overleg tussen de rekenkamercommissie en de griffiers van de negen gemeenten is in april een advertentie geplaatst. Eind mei hebben de gesprekken plaatsgevonden met zes kandidaten. Hierbij aanwezig waren de leden van de sollicitatiecommissie bestaande uit een afvaardiging van de griffiers (vier griffiers) en vanuit de rekenkamercommissie twee leden, de voorzitter en één secretaris. De sollicitatiecommissie heeft Michel Visser uitgekozen en voorgedragen aan de raden. In de zomer en het najaar van 2014 zijn alle negen raden akkoord gegaan met de benoeming van Michel Visser als lid van de rekenkamercommissie.

4. Wat heeft dat gekost?

In de zomer van 2013 hebben de acht raden die al aangesloten waren bij de gezamenlijke rekenkamercommissie besloten om per 1 januari 2014 10% te besparen op de gemeentelijke bijdrage die zij per inwoner betalen voor de rekenkamercommissie. Ook zijn de raden akkoord gegaan met de toetreding van de gemeente Bunschoten tot de rekenkamercommissie per 1 januari 2014. Op deze manier kan de continuïteit en de kwaliteit van de ambtelijke ondersteuning van de rekenkamercommissie in stand gehouden worden, ondanks de bezuiniging.

Per saldo blijft het budget van de rekenkamercommissie ongeveer gelijk, de bijdrage per gemeente neemt uiteraard af. De rekenkamercommissie is in 2014 daarom nog kritischer geweest bij het inzetten van uren voor niet-onderzoeksactiviteiten, zoals het bezoeken van begrotingsraden en het onderhouden van andere niet-onderzoek gerelateerde contacten met de gemeenten om toch zo veel mogelijk tijd en geld over te houden voor onderzoek.

Voor de kosten van de rekenkamercommissie zijn de volgende afspraken vastgelegd in de nieuwe de samenwerkingsovereenkomst⁴ die ingegaan is op 1 januari 2014:

- De bijdrage per gemeente bedraagt € 1, - per inwoner.
- De voorzitter en de leden ontvangen een bruto urenvergoeding van € 50, - per daadwerkelijk ingezet uur.
- De leden en de voorzitter ontvangen een reiskostenvergoeding van € 0,19 per km (reistijd wordt niet vergoed).
- De voorzitter ontvangt een vaste jaarlijkse vergoeding van € 1.000, - naast de vergoeding voor werkelijk ingezette uren voor onderzoek.

Op basis van de samenwerkingsovereenkomst geldt een streven om minimaal 70% van het budget in te zetten voor onderzoek. Bedragen mogen overgeheveld worden naar een volgend jaar of worden aangevuld met het budget van een vorig jaar (tot een maximum van de helft van het jaarbudget). In de samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd dat elke gemeente over een periode van drie jaar een inzet voor onderzoek dient te ontvangen, gelijk aan hun eigen financiële bijdrage.

4.1 Totale baten 2014

De baten van de rekenkamercommissie in 2014 bestaan uit:

- een bijdrage van € 1, - per inwoner van alle deelnemende gemeenten. De begroting ging uit van een geschat budget van € 206.735, -. Dit was gebaseerd op een inschatting van het totale aantal inwoners per 1 januari 2014. Op basis van het werkelijke aantal inwoners per gemeente bedraagt het totale budget € 207.248, -.
- een éénmalige toetredingsbijdrage van € 15.000, - van de gemeente Bunschoten⁵;
- een éénmalige bijdrage van € 16.632, - i.v.m. ziektevervangingskosten.

⁴ In de samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd dat de gemeentelijke bijdrage per inwoner, de uurvergoeding van de leden en de voorzitter en de vaste jaarlijkse vergoeding van de voorzitter vanaf 1 januari 2015 jaarlijks geïndexeerd zullen worden op basis van de prijsmutatie Bruto Binnenlands Product (pBBP) volgens de meicirculaire van het ministerie van Binnenlandse Zaken van het voorafgaande jaar.

⁵ De gemeente Bunschoten betaalt een éénmalige toetredingsbijdrage van € 15.000, -. Deze bijdrage is een tegemoetkoming voor de door de andere gemeenten gemaakte voorbereidingskosten. De bijdrage zal naar rato ten goede komen aan de onderzoeken van alle deelnemende gemeente. Ook de gemeente Zeewolde en Bunnik betaalden een eenmalige bijdrage van € 15.000, - toen zij toetraden. Ook deze bijdragen zijn destijds over de gemeenten verdeeld.

Tabel 1 Bijdrage per gemeente

Gemeente	Begroot (€1, - per inwoner)	Werkelijk (€1, - per inwoner)
Barneveld	€ 54.000	€ 54.152
Bunnik	€ 14.605	€ 14.626
Bunschoten	€ 20.400	€ 20.492
Leusden	€ 28.960	€ 28.997
Nijkerk	€ 40.595	€ 40.638
Renswoude	€ 4.900	€ 4.924
Scherpenzeel	€ 9.450	€ 9.498
Woudenberg	€ 12.400	€ 12.422
Zeewolde	€ 21.425	€ 21.499
Subtotaal	€ 206.735	€ 207.248
Enmalige toetredingsbijdrage Bunschoten	€ 15.000	€ 15.000
Enmalige extra bijdrage i.v.m. ziektevervangning	-	€ 16.632
Totale inkomsten 2014	€ 221.735	€ 238.880

4.2 Totale kosten per kostensoort

De kosten van de rekenkamercommissie zijn te verdelen in de volgende kostensoorten:

- **kosten voor twee secretaris/onderzoekers**, in totaal 1,2 fte (43 uur per week). Deze zijn te verdelen in kosten voor onderzoek en kosten voor secretarisch werkzaamheden. In het salaris zitten de kosten verwerkt van sociale lasten en een opslag van 50% voor de huisvesting e.d. voor de gemeente Barneveld. De kosten bedragen € 85, - per uur en deze zijn doorberekend naar de gemeenten op basis van werkelijk bestede tijd;
- **kosten voor de voorzitter en de leden van de rekenkamercommissie + externe inhuur** van onderzoeksbureaus (te verdelen in vaste vergoeding voorzitter, vergaderkosten en onderzoekskosten);
- **overige kosten** (zoals reiskosten, verzekeringen, drukwerk, website, e.d.)

Zie tabel 2 voor een totaaloverzicht en een uitsplitsing en toelichting per kostensoort.

Tabel 2 Totale kosten 2014 per kostensoort

Kostensoort	Begroot	Werkelijk
Twee secretaris/onderzoekers	€ 141.000	€ 148.067
<i>salaris + sociale lasten</i>	€ 94.000	€ 98.711
<i>opslag 50% (huisvesting e.d.)</i>	€ 47.000	€ 49.356
<i>besteed aan:</i>		
<i>- onderzoek</i>	€ 98.700	€ 88.336
<i>- secretaris</i>	€ 42.300	€ 59.731
Rekenkamercommissie (voorzitter + leden) + Externe inhuur	€ 74.735	€ 37.610
<i>Vaste vergoeding voorzitter</i>	€ 1.000	€ 1.000
<i>Vergaderkosten (rekenkamercommissie, auditcommissies, afstemmingsoverleggen, sollicitatiegesprekken e.d. i.v.m. vacature lid rekenkamer, e.d.)</i>	€ 5.235	€ 7.751
<i>Onderzoekskosten</i>	€ 68.500	€ 28.860
Overige		
<i>(website, drukwerk, verzekering, reiskosten, etc.)</i>	€ 6.000	€ 3.934
Totaal	€ 221.735	€ 189.611

Uit de tabel blijkt dat de inzet voor onderzoek in 2014 lager was dan gepland. Zie de volgende paragraaf voor een toelichting.

4.3 Kosten per gemeente

De kosten van de rekenkamercommissie zijn te verdelen in onderzoekskosten en indirecte kosten en worden als volgt verdeeld over de gemeenten:

Onderzoekskosten

De onderzoekskosten zijn direct gerelateerd aan concrete onderzoeksactiviteiten en zijn verdeeld over de gemeenten naar werkelijk daarvoor gemaakte uren. De onderzoekskosten bestaan uit uren gemaakt door de secretaris/onderzoekers, de leden van de rekenkamercommissie en externe inhuur.

Indirecte kosten (niet-onderzoekskosten)

De indirecte kosten worden verdeeld over de gemeenten naar rato van het aantal inwoners. Het gaat hierbij om de kosten voor de volgende activiteiten:

- vergaderingen van de rekenkamercommissie (gaan hoofdzakelijk over de onderzoeken, maar worden toch tot de indirecte uren gerekend), zie tabel 2;
- het opstellen van het jaarplan en het jaarverslag van de rekenkamercommissie;
- het uitvoeren van de administratie en financiën van de rekenkamercommissie;
- de communicatie met de gemeenten over jaarplan, jaarverslag, nieuwsbrieven, e.d.;
- kennismaken met nieuwe griffiers, secretarissen en burgemeesters;
- de vaste jaarlijkse vergoeding voor de voorzitter;
- reiskosten per km van de leden en de voorzitter van de rekenkamercommissie (inclusief reiskosten voor onderzoek);
- het volgen van gemeentelijke ontwikkelingen;
- het inventariseren van onderzoeksonderwerpen bij de gemeenteraden;
- afstemming met delegaties van de verschillende raden en de aanwezigheid bij vergaderingen van bijvoorbeeld auditcommissies, afstemmingsoverleggen, raadscommissies en begeleidingscommissies;
- de sollicitatieprocedure voor een nieuw lid van de rekenkamercommissie.

Tabel 3 bevat een overzicht van de kosten per gemeente verdeeld naar:

- kosten voor onderzoek door de secretarissen/onderzoekers;
- kosten voor onderzoek door de voorzitter en leden van de rekenkamercommissie + de kosten voor inhuur van externe onderzoeksbureaus;
- indirecte (niet-onderzoekkosten), zie vorige paragraaf voor een overzicht van activiteiten.

Tabel 3 Kosten per gemeente 2014

Gemeente	Kosten onderzoek		Overige kosten	Totaal
	secretaris/ onderzoekers	voorzitter en leden + externe inhuur	<i>Naar rato verdeeld naar inwonersaantal</i>	
Barneveld	€ 36.933	€ 5.013	€ 18.921	€ 60.867
Bunnik	€ 19.359	€ 2.955	€ 5.111	€ 27.425
Bunschoten	€ 6.779	€ 13.717	€ 7.160	€ 27.656
Leusden	€ 15.364	€ 2.489	€ 10.132	€ 27.985
Nijkerk	€ 7.353	€ 3.945	€ 14.199	€ 25.497
Renswoude	€ 2.465	€ 67	€ 1.721	€ 4.253
Scherpenzeel	€ 0	€ 221	€ 3.319	€ 3.539
Woudenberg	€ 0	€ 454	€ 4.340	€ 4.794
Zeewolde	€ 85	€ 0	€ 7.512	€ 7.597
Totaal	€ 88.336	€ 28.860	€ 72.415	€ 189.611

Op basis van de samenwerkingsovereenkomst geldt een streven om minimaal 70% van het budget in te zetten voor onderzoek. In 2014 heeft de rekenkamercommissie dit percentage voor het eerst in haar bestaan niet gehaald. In totaal heeft de rekenkamercommissie in 2014 62% van haar uitgaven direct besteed aan onderzoek (€ 117.196, - van de totale uitgaven van €189.611, -). De verwachting is dat de gemiddelde inzet (kosten) voor onderzoek over meerdere jaren (inclusief 2014) verspreid wel minimaal 70% zal bedragen.

In 2014 waren de kosten voor onderzoek lager dan gepland:

- Enkele geplande onderzoeken zijn gedeeltelijk doorgeschoven naar 2015, omdat één van de leden van de rekenkamercommissie per 1 januari 2014 onverwacht afgetreden is. Na de zomer is zijn opvolger gestart en in de tussenliggende periode is gewerkt met één lid minder. Daarnaast was één van de secretarissen langere tijd ziek. Ter compensatie hiervan heeft de rekenkamercommissie eind 2014 € 16.632,- ontvangen van de gemeente Barneveld⁶. Dit geld wordt toegevoegd aan het budget voor 2015 en zal ingezet worden voor onderzoek.
- Er zijn extra indirecte kosten (extra tijd / vergaderkosten / overige kosten) gemaakt i.v.m. de sollicitatieprocedure voor een nieuw lid voor de rekenkamercommissie. De rekenkamercommissie is nauw betrokken geweest bij de sollicitatieprocedure (het maken van de advertentie, het beoordelen van de 85 brieven en cv's, de organisatie van de sollicitatiegesprekken, het afstemmen met de griffiers van de negen gemeenten, e.d.). Ook zijn twee leden van de rekenkamercommissie, de voorzitter en één secretaris aanwezig geweest bij alle sollicitatiegesprekken.
- Eén externe onderzoeker wordt gedeeltelijk pas in 2015 betaald voor werk dat in 2014 verricht is.

⁶ De secretarissen zijn in dienst van de gemeente Barneveld.

Daarnaast geldt dat een groot deel van de overige kosten ook besteed wordt aan activiteiten die gerelateerd zijn aan onderzoek, zoals het inventariseren en selecteren van onderzoeksonderwerpen (ook bij de raden), het opstellen van het jaarplan en onderzoeksplan. Ook de vergaderingen gaan voornamelijk over onderzoek en ook reiskosten worden vooral gemaakt om onderzoek te kunnen doen bij de acht gemeenten.

4.4 Overschrijding of onderschrijding per gemeente over 2014

Zoals eerder al opgemerkt mag de rekenkamercommissie budget overhevelen naar een volgend jaar of budget aanvullen met het budget van een vorig of volgend jaar (tot een maximum van de helft van het jaarbudget). In de samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd dat elke gemeente over een periode van drie jaar een inzet voor onderzoek dient te ontvangen, gelijk aan hun eigen financiële bijdrage.

Tabel 4 vergelijkt de bijdrage per gemeente voor 2014 met de kosten die de rekenkamercommissie per gemeente gemaakt heeft. Zo wordt inzichtelijk welke gemeenten over 2014 een overschrijding hebben en welke gemeenten een onderschrijding. De overschrijdingen en onderschrijdingen per gemeente worden verrekend met de voorzieningen per gemeente. Zie hiervoor paragraaf 4.5.

Tabel 4 overschrijding of onderschrijding per gemeente over 2014

Gemeente	bijdrage over 2014	Totale kosten 2014	Overschrijding of onderschrijding over 2014
Barneveld	€ 54.152	€ 60.867	- € 6.715
Bunnik	€ 14.626	€ 27.425	- € 12.799
Bunschoten	€ 20.492	€ 27.656	- € 7.164
Leusden	€ 28.997	€ 27.985	€ 1.012
Nijkerk	€ 40.638	€ 25.497	€ 15.141
Renswoude	€ 4.924	€ 4.253	€ 671
Scherpenzeel	€ 9.498	€ 3.539	€ 5.959
Woudenberg	€ 12.422	€ 4.794	€ 7.628
Zeewolde	€ 21.499	€ 7.597	€ 13.902
Totaal	€ 207.248	€ 189.611	€ 17.637

Voor de gemeenten Barneveld, Bunnik, en Bunschoten waren de kosten per gemeente groter dan de bijdrage. Voor deze gemeenten zijn daarom middelen onttrokken aan de voorziening van die gemeente bij de rekenkamercommissie. Voor de overige gemeenten waren de uitgaven van de rekenkamercommissie lager dan de bijdrage per gemeente. Voor deze gemeenten zijn middelen gestort in de voorziening die de rekenkamercommissie per gemeente bijhoudt.

4.5 Voorziening

Totale voorziening

De totale voorziening van de rekenkamercommissie bedroeg eind 2013 € 27.013, -. Het werkelijke budget voor 2014 op basis van het werkelijke aantal inwoners per 1 januari 2014 bedroeg € 207.248, -. Hiervan heeft de rekenkamercommissie in 2014 € 189.611, - uitgegeven. Daarnaast heeft de rekenkamercommissie een éénmalig toetredingsbijdrage ontvangen van Bunschoten en een éénmalige bijdrage i.v.m. ziektevervangning (voor een toelichting zie paragraaf 4.3.). Beide bedragen zullen in 2015 naar rato verdeeld worden over de gemeenten en ingezet worden voor onderzoek. De onderschrijding uit 2014 van € 17.637, - en beide éénmalige bijdragen zijn gestort op de voorziening van de rekenkamercommissie. De totale voorziening per 31 december 2014 bedraagt daarmee € 76.282, - (zie tabel 5).

Voorziening per gemeente

De rekenkamercommissie houdt de onderlinge verdeling van de voorziening over de gemeenten bij op basis van daadwerkelijke inzet per gemeente. Zie tabel 5 voor een overzicht van de voorziening van de rekenkamercommissie verdeeld over de gemeenten. Bij het opstellen van het onderzoeksprogramma van de rekenkamercommissie voor 2015 is al rekening gehouden met de verwachte overschrijdingen of onderschrijdingen per gemeente.

Tabel 5 Overzicht totale voorziening rekenkamercommissie

Gemeente	Voorzieningen per 31/12/2013	Overschrijding of onderschrijving over 2014	Voorziening per 31/12/2014
Barneveld	€ 15.611	-€ 6.715	€ 8.896
Bunnik	€ 5.236	-€ 12.799	-€ 7.563
Bunschoten	€ 0	-€ 7.164	-€ 7.164
Leusden	€ 16.578	€ 1.012	€ 17.590
Nijkerk	€ 11.126	€ 15.141	€ 26.267
Renswoude	-€ 1.066	€ 671	-€ 395
Scherpenzeel	-€ 6.906	€ 5.959	-€ 947
Woudenberg	-€ 9.554	€ 7.628	-€ 1.926
Zeewolde	-€ 4.012	€ 13.902	€ 9.890
Totaal	€ 27.013	€ 17.637	€ 44.650
Eénmalige toetredingsbijdrage Bunschoten			€ 15.000
Eénmalige extra bijdrage i.v.m. ziektevervangning			€ 16.632
Totale voorzieningen 13/12/2014			€ 76.282

Bijlage 1 Nevenactiviteiten leden rekenkamercommissie

Deze bijlage bevat een overzicht van de beroepsmatige en nevenactiviteiten van de voorzitter en de leden van de rekenkamercommissie – naast de activiteiten die zij verrichten voor de rekenkamercommissie.

Overzicht van beroepsmatige en nevenactiviteiten		
Naam	Functies	Bezoldigd
J.P.P. van Dort (voorzitter)	Directeur Van Dort Organisatieadviseurs BV te Nieuwegein	Ja
	Voorzitter Raad van Toezicht SWK groep te Berkel en Rodenrijs	Ja
	Voorzitter Raad van commissarissen van de Woningcorporatie De Kernen te Hedel	Ja
	Voorzitter Raad van commissarissen van de Woningcorporatie Arcade te Naaldwijk	Ja
M.G. Visser (lid)	Directeur Maatschappelijke Ontwikkeling (wnd.) bij de gemeente Gouda	Ja
R. Kamphues (lid)	Directeur van Adviesbureau Kamphues te Katwijk	Ja
J.G.W. Scheltinga (lid)	Manager Service & Control bij de Stichting Bodemsanering NS te Utrecht	Ja
	Raadslid gemeente Utrechtse Heuvelrug	Ja
	Lid ledenraad Rabobank Utrechtse Heuvelrug	Ja
	Lid redactie Financiële Verhoudingen Overheden (Kluwer) te Alphen aan de Rijn	Ja
F.T. van de Vlierd (lid)	Beleidscontroller bij de Gemeente Veenendaal	Ja
	extern lid rekenkamercommissie gemeente Utrechtse Heuvelrug	Ja